

A. Strateški in dolgoročni cilji prejemnika, ukrepi za njihovo doseg, ciljne in izhodiščne vrednosti ter kazalniki prejemnika, s katerimi spremlja doseganje ciljnih vrednosti

Opis

Cilj1: Krepitev znanstvene odličnosti v urbanizmu in prostorskem načrtovanju

Urbanistični inštitut si prizadeva za krepitev znanstvene odličnosti na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja. To vključuje spodbujanje interdisciplinarnih in inovativnih raziskav, ki temeljijo na visoki znanstveni kakovosti, metodološki odličnosti in odprti znanosti. Poudarja tudi pomen objav v uglednih znanstvenih revijah ter povezovanje akademskega, gospodarskega in javnega sektorja.

V okviru prvega cilja, znanstvene odličnosti, si raziskovalci prizadevajo za doseganje vrhunskih rezultatov na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja. To vključuje razvoj in uporabo naprednih metod in tehnik, ki omogočajo natančno analizo in načrtovanje novih prostorskih ureditev. Cilj je ustvariti temelje za trajnostni razvoj mest in podeželja, kar vključuje tako družbene kot okoljske vidike.

Drugi vidik, mednarodna vpetost, se osredotoča na vključevanje slovenskih raziskovalcev v mednarodne raziskovalne projekte. To vključuje sodelovanje z uglednimi inštitucijami iz tujine ter izmenjavo znanja in izkušenj. Pomembno je, da se slovenski raziskovalci uveljavijo na mednarodnem prizorišču in prispevajo k globalnemu razvoju urbanistične znanosti.

Za doseg teh ciljev je ključno spodbujanje objav v visokokakovostnih znanstvenih revijah. Objave v takšnih publikacijah predstavljajo priznanje za raziskovalno delo in omogočajo širjenje dosežkov med širšo strokovno javnostjo. Poleg tega pa vključevanje v mednarodne raziskovalne projekte omogoča pridobivanje novih znanj in izkušenj, ki jih lahko raziskovalci uporabijo pri nadaljnjem delu.

S tem pristopom Urbanistični inštitut spodbuja razvoj inovativnih rešitev za izzive, s katerimi se soočajo sodobna mesta in podeželje. Interdisciplinarnost in mednarodna vpetost sta ključna dejavnika, ki omogočata doseganje vrhunskih rezultatov in prispevata k trajnostnemu razvoju urbanih in ruralnih območij.

Cilj2: Pridobivanje raziskovalnih projektov doma in v tujini za financiranje in razvoj raziskovalne dejavnosti

Urbanistični inštitut si prizadeva za aktivno prijavljanje in sodelovanje v mednarodnih in nacionalnih raziskovalnih projektih. Ti projekti iščejo rešitve za sodobne izzive družbe in podpirajo razvoj trajnostnega urbanizma, prostorskega načrtovanja in digitalizacije mest. S tem pristopom se zagotavlja dolgoročno financiranje raziskovalne dejavnosti ter krepi sodelovanje z mednarodnimi partnerji.

Prvi vidik tega cilja je pridobivanje financiranja za raziskovalno dejavnost. Raziskovalci Urbanističnega inštituta se aktivno prijavljajo na različne nacionalne in mednarodne raziskovalne razpise, kjer iščejo sredstva za svoje projekte. Financiranje omogoča izvedbo obsežnih raziskav in razvoj inovativnih rešitev, ki so ključne za trajnostni razvoj mest in podeželja.

Drugi vidik je razvoj trajnostnega urbanizma in prostorskega načrtovanja. Sodelovanje v raziskovalnih projektih omogoča raziskovalcem, da pridobijo nova znanja in izkušnje, ki jih lahko uporabijo pri načrtovanju novih prostorskih ureditev. To vključuje razvoj naprednih metod in tehnik, ki omogočajo natančno analizo in načrtovanje urbanih in ruralnih območij, tako da se upoštevajo družbeni in okoljski vidiki.

Zadnji pomemben vidik cilja je digitalizacija mest. Raziskovalni projekti omogočajo raziskovalcem, da se osredotočijo na razvoj digitalnih tehnologij, ki prispevajo k boljši organizaciji in upravljanju mest. Digitalizacija vključuje uporabo pametnih tehnologij, ki omogočajo bolj učinkovito načrtovanje in upravljanje razpoložljivih virov, kar prispeva k trajnostnemu razvoju mest in naselij.

S tem pristopom Urbanistični inštitut krepi svoje raziskovalne dejavnosti in spodbuja razvoj inovativnih metod za reševanje izzivov, s katerimi se soočajo sodobna mesta in podeželje. Interdisciplinarnost in mednarodna vpetost sta ključna dejavnika, ki omogočata doseganje vrhunskih rezultatov in prispevata k trajnostnemu razvoju mest, naselij in podeželja.

Cilj 3: Razvoj novih raziskovalnih metod in digitalnih orodij za prostorsko načrtovanje

Urbanistični inštitut si prizadeva za razvoj naprednih analitičnih metod, GIS-orodij, digitalnih dvojčkov ter umetne inteligence za izboljšanje urbanističnih procesov in odločanja v prostorskem načrtovanju. Ti novi pristopi omogočajo natančnejšo analizo prostorskih podatkov, kar prispeva k bolj učinkovitemu načrtovanju in upravljanju urbanih in ruralnih območij.

Prvi vidik tega cilja je spodbujanje razvoja naprednih analitičnih metod. Raziskovalci aktivno razvijajo in testirajo nove metode za analizo prostorskih podatkov, ki vključujejo uporabo GIS-orodij in umetne inteligence. Te metode omogočajo natančno analizo različnih vidikov urbanega razvoja, kot so promet, infrastruktura in okoljski vplivi.

Drugi vidik je razvoj digitalnih dvojčkov. Digitalni dvojčki so virtualni modeli urbanih območij, ki omogočajo simulacijo in analizo različnih scenarijev. S tem pristopom raziskovalci lahko preizkušajo različne načine prostorskega načrtovanja in upravljanja virov, kar prispeva k bolj trajnostnemu razvoju mest.

Zadnji pomemben vidik cilja je uporaba umetne inteligence. Raziskovalci testirajo različne algoritme umetne inteligence, ki omogočajo avtomatizacijo analize prostorskih podatkov in podporo pri odločanju v prostorskem načrtovanju. Umetna inteligenca omogoča hitrejšo in bolj natančno obdelavo podatkov, kar prispeva k bolj učinkovitemu prostorskemu načrtovanju.

S tem pristopom Urbanistični inštitut razvija nove raziskovalne metode in digitalna orodja, ki prispevajo k izboljšanju procesov prostorskega načrtovanja ter omogočajo bolj trajnostni razvoj mest in podeželja.

Poleg tega Urbanistični inštitut sodeluje z različnimi raziskovalnimi institucijami in univerzami po svetu, da bi zagotovil izmenjavo znanj in najboljših praks. To sodelovanje omogoča raziskovalcem dostop do najnovejših tehnologij in metod, ki jih lahko uporabijo pri svojih raziskavah. Pomemben del tovrstnega sodelovanja je vključevanje v mednarodne projekte, ki se osredotočajo na reševanje globalnih izzivov, kot so podnebne spremembe, urbanizacija in trajnostni razvoj. Sodelovanje v teh projektih omogoča raziskovalcem, da pridobijo dragocene izkušnje in znanja, ki jih lahko uporabijo pri razvoju inovativnih rešitev za boljše načrtovanje in upravljanje urbanih in ruralnih območij.

Cilj 4: Zagotavljanje učinkovite povezanosti med raziskovalnim delom in njegovo implementacijo v praksi

Urbanistični inštitut si prizadeva za vzpostavitev mehanizmov, ki omogočajo učinkovito povezovanje raziskovalnih rezultatov z njihovo praktično uporabo. To vključuje tesno sodelovanje z občinami, državnimi institucijami in zasebnim sektorjem, da bi se zagotovilo, da inovativne rešitve, ki jih razvijajo raziskovalci, najdejo svojo pot v resničnem svetu. Takšno sodelovanje je ključno za doseganje trajnostnega urbanega razvoja, ki temelji na znanstvenih dognanjih.

Prvi vidik tega cilja je vzpostavitev sodelovanja z občinami. Občine igrajo ključno vlogo pri načrtovanju in upravljanju urbanih območij, zato je nujno, da imajo dostop do najnovejših raziskovalnih rezultatov in metod. Urbanistični inštitut organizira delavnice, seminarje in posvetovanja, kjer raziskovalci predstavijo svoje ugotovitve in predlagajo konkretne rešitve za lokalne izzive. Kot najbolj učinkovit način tovrstnega sodelovanja z občinami se je izkazalo njihovo vključevanje v EU projekte (Predvsem INTERREG projekti), kjer občine igrajo vlogo pilotnega partnerja.

Drugi vidik je sodelovanje z državnimi institucijami, ki oblikujejo in izvajajo prostorske politike. Raziskovalci sodelujejo z ministrstvi in drugimi državnimi organi pri pripravi strokovnih analiz, priporočil in strateških dokumentov, ki podpirajo prostorsko načrtovanje in trajnostni razvoj mest. Ta sodelovanja omogočajo, da se znanstvena dognanja upoštevajo pri oblikovanju politik, kar zopet prispeva k bolj učinkovitemu in trajnostnemu upravljanju urbanih območij.

Tretji vidik je vključevanje zasebnega sektorja v proces prenosa znanja. Podjetja imajo pogosto sredstva in kapacitete za implementacijo inovativnih rešitev, ki jih razvijajo raziskovalci. Urbanistični inštitut vzpostavlja partnerstva z zasebnim sektorjem, da bi zagotovil, da se nove tehnologije in metode uporabljajo v praksi. S tem se povečuje učinkovitost načrtovanja in upravljanja mestnih virov. V primeru Urbanističnega inštituta so zasebni sektor pretežno prostorsko-načrtovalska zasebna podjetja, ki nastopajo v vlogi izdelovalcev prostorskih dokumentov.

Četrty vidik tega cilja je vzpostavitev sistemov za spremljanje in vrednotenje implementacije raziskovalnih rešitev. Raziskovalci razvijajo orodja in metode za oceno učinkov inovativnih rešitev, ki se uporabljajo v praksi. S tem pristopom se zagotavlja, da se lahko sproti prilagajajo in izboljšujejo metode, kar prispeva k stalnemu napredku in optimizaciji urbanega razvoja. Pomemben doprinos k temu vidiku tega cilja je tudi priprava Poročil o prostorskem razvoju Slovenije, ki jih pripravljamo za Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Peti vidik je spodbujanje mednarodnega sodelovanja pri implementaciji raziskovalnih rešitev. Urbanistični inštitut se povezuje z raziskovalnimi institucijami in univerzami po svetu, da bi izmenjeval znanja in najboljše prakse. Skupni projekti in delavnice omogočajo raziskovalcem mednarodno povezovanje in pridobivanje dragocenih izkušenj, ki jih lahko uporabijo pri svojih raziskavah. To sodelovanje prispeva k širjenju znanstvenih obzorij in izboljšanju procesov prostorskega načrtovanja, kar uresničujemo predvsem preko vključevanja v evropske znansvetnoraziskovalne projekte (Obzorja).

S tem pristopom Urbanistični inštitut zagotavlja učinkovito povezovanje med raziskovalnim delom in njegovo implementacijo v praksi, kar prispeva k trajnostnemu razvoju mest in podeželja.

Cilj 5: Povečanje družbenega vpliva urbanističnih raziskav in podpore javnim institucijam

Urbanistični inštitut si prizadeva za razvoj raziskav, ki neposredno podpirajo oblikovanje boljših prostorskih politik, ki izboljšujejo kakovost urbanega prostora. S posebnim poudarkom na trajnostnem razvoju, prilagajanju na podnebne spremembe in izboljšanju kakovosti bivanja, inštitut deluje kot pomemben deležnik pri oblikovanju in izvajanju strategij na področju prostorskega razvoja.

Eden izmed glavnih ciljev inštituta je okrepiti sodelovanje z javnimi institucijami, kot so ministrstva in občine. S tem se zagotavlja, da so raziskovalni rezultati uporabljeni pri oblikovanju politik, ki vplivajo na vsakdanje življenje prebivalcev. V ta namen inštitut organizira srečanja, delavnice in posvetovanja, kjer raziskovalci predstavijo svoje ugotovitve in predlagajo praktične rešitve ter poskuša čimbolj aktivno vključevati občine in ministrstva kot polnopravne partnerje v mednarodne projekte.

Raziskovalci Urbanističnega inštituta razvijajo strokovne analize, priporočila in strateške dokumente, ki podpirajo prostorsko načrtovanje in trajnostni razvoj mest. Ti dokumenti igrajo ključno vlogo pri usmerjanju političnih odločevalcev in zagotavljanju, da so predlagane rešitve izvedljive in temeljijo na najnovejših znanstvenih dognanjih. Tako se vzpostavlja most med teorijo in prakso, kar omogoča učinkovitejše izvajanje politik.

Poleg sodelovanja z javnimi institucijami, inštitut sodeluje tudi z nevladnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi. S tem pristopom se zagotavlja, da so v proces oblikovanja urbanističnih politik vključeni tudi glasovi prebivalcev in drugih deležnikov. To prispeva k bolj transparentnemu in participativnemu odločanju, kar je ključno za doseganje trajnostnega urbanega razvoja.

V tem kontekstu je zelo pomembno tudi mednarodno sodelovanje. Urbanistični inštitut se povezuje z raziskovalnimi institucijami in univerzami po svetu, da bi izmenjeval znanja in najboljše prakse. Skupni projekti in delavnice omogočajo raziskovalcem mednarodno povezovanje in pridobivanje dragocenih izkušenj, ki jih lahko uporabijo pri svojih raziskavah. To sodelovanje prispeva k širjenju znanstvenih obzorij in izboljšanju procesov prostorskega načrtovanja.

Na ta način Urbanistični inštitut zagotavlja učinkovito povezovanje med raziskovalnim delom in njegovo implementacijo v praksi, kar prispeva k trajnostnemu razvoju mest in podeželja. S tem pristopom inštitut ne le izboljšuje kakovost urbanega prostora, ampak tudi prispeva k družbenemu in gospodarskemu razvoju širše skupnosti.

Cilj 6: Spodbujanje ustvarjalnih in participativnih metod v prostorskem načrtovanju

Urbanistični inštitut se zaveda pomena inovativnih in participativnih pristopov pri oblikovanju mest. V današnjem času je vključevanje prebivalcev in deležnikov v načrtovalske procese ključno za ustvarjanje prostorov, ki so ne le funkcionalni, temveč tudi prijetni za bivanje. S tem pristopom se zagotavlja, da so odločitve pri prostorskem načrtovanju bolj transparentne in vključujoče.

Eden od načinov, kako to doseči, je organizacija interdisciplinarnih in transdisciplinarnih delavnic, kjer se združujejo strokovnjaki različnih področij, prebivalci in drugi deležniki. Na teh delavnicah se na ustvarjalen način obravnavajo različni vidiki prostorskega načrtovanja. Sodelujoči imajo priložnost, da izrazijo svoje mnenje in ideje, kar prispeva k so-oblikovanju rešitev, ki so bolj prilagojene potrebam skupnosti.

Poleg delavnic, Urbanistični inštitut spodbuja uporabo eksperimentalnih pristopov k prostorskemu načrtovanju. To vključuje testiranje novih idej in konceptov v realnem prostoru, kar omogoča hitrejšo prilagoditev in izboljšave. Eksperimentalni pristopi omogočajo tudi večjo fleksibilnost in prilagodljivost pri načrtovanju, saj omogočajo sprotne prilagajanje glede na odzive prebivalcev in dejanske potrebe. Hkrati eksperimenti predstavljajo varno okolje, kjer je dovoljen tudi neuspeh, kar je za določene deležnike priložnost, da delujejo na bolj nekonvencionalen način, s tem pa lahko pride do pomembnih inovacijskih prebojev.

Pomembno je tudi, da se prebivalci vključujejo v procese odločanja že od samega začetka. To pomeni, da so vključeni v fazo oblikovanja in načrtovanja, ne le v fazo kometiranja in potrjevanja predlaganih rešitev ali njihove izvedbe. S tem se zagotavlja, da so njihove potrebe in želje upoštevane v celotnem procesu, kar prispeva k boljšemu sprejemanju in uspešnosti projektov.

Na ta način Urbanistični inštitut ne le izboljšuje kakovost urbanega prostora, ampak tudi krepi družbeno kohezijo in participacijo. Ustvarjalne in participativne metode v prostorskem načrtovanju omogočajo, da so prostorske ureditve oblikovane na način, ki resnično odraža potrebe in želje njihovih prebivalcev. To vodi k trajnostnemu razvoju, kjer so vsi deležniki vključeni in slišani.

Cilj 7: Spodbujanje odprte znanosti in prostega dostopa do raziskovalnih podatkov

Urbanistični inštitut se z izdajanjem revije Urbani izziv z odprtim dostopom zavezuje k načelom odprte znanosti. Odprta znanost je ključnega pomena za zagotavljanje večje dostopnosti raziskovalnih rezultatov, kar krepi transparentnost in ponovljivost raziskav ter omogoča širšo uporabo raziskovalnih podatkov. S tem pristopom se znatno povečuje vpliv znanstvenih raziskav na družbo in gospodarstvo, saj lahko različni deležniki hitreje in enostavneje dostopajo do potrebnih informacij.

Ena izmed glavnih prednosti odprte znanosti je prost dostop do znanstvenih objav. To omogoča raziskovalcem, študentom, strokovnjakom in širši javnosti, da brezplačno pridobijo dostop do najnovejših znanstvenih dognanj. Vendar pa se odprta znanost ne konča zgolj pri objavah. Ključno je tudi odpravljanje ovir pri dostopu do raziskovalnih podatkov, ki nastanejo ob člankih, objavljenih v reviji Urbani izziv.

Cilj je vzpostaviti sistem za arhiviranje, deljenje in ponovno uporabo raziskovalnih podatkov. Takšna infrastruktura omogoča, da so podatki ne le dostopni, ampak tudi pregledni in organizirani na način, ki omogoča njihovo enostavno uporabo s strani drugih raziskovalcev. To povečuje transparentnost raziskovalnega procesa in omogoča ponovljivost raziskav, kar je ključnega pomena za zanesljivost znanstvenih rezultatov.

Razvoj in vzpostavitev odprte podatkovne infrastrukture zahteva tesno sodelovanje med raziskovalci, uredniki revij, IT strokovnjaki in drugimi deležniki. Pomembno je, da se vzpostavi standardiziran sistem, ki zagotavlja visoko kakovost in zanesljivost podatkov. S tem se omogoča učinkovito in varno hranjenje ter deljenje podatkov, kar spodbuja medsebojno sodelovanje in izmenjavo znanja.

Urbanistični inštitut si prizadeva, da bi odprta znanost postala stalna praksa v raziskovalnem delu. Poleg razvoja tehnične infrastrukture je pomembno tudi ozaveščanje in izobraževanje raziskovalcev o prednostih in načinih izvajanja odprte znanosti. To vključuje organizacijo delavnic, seminarjev in drugih izobraževalnih dogodkov, kjer se raziskovalci seznajajo z najboljšimi praksami in orodji za odprto znanost.

Na ta način Urbanistični inštitut ne le izboljšuje kakovost raziskovalnega dela, ampak tudi krepi sodelovanje z drugimi raziskovalnimi organizacijami in deležniki. Ustvarjalne in participativne metode v prostorskem načrtovanju omogočajo, da so mesta oblikovana na način, ki resnično odraža potrebe in želje njihovih prebivalcev. To vodi k trajnostnemu razvoju, kjer so vsi deležniki vključeni in slišani.

Cilj 8: Mednarodno sodelovanje in krepitev globalne prepoznavnosti inštituta

Krepitev mednarodnega sodelovanja je ključna za doseg višje ravni znanstvene odličnosti ter za večjo prepoznavnost Urbanističnega inštituta na globalni ravni. Z vključevanjem v mednarodne raziskovalne mreže in aktivnim sodelovanjem v evropskih in globalnih projektih lahko inštitut pridobi nove vpogleds, metode in tehnologije, ki prispevajo k napredku na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja.

Mednarodne raziskovalne mreže omogočajo povezovanje z vrhunskimi strokovnjaki iz celega sveta, izmenjavo znanja in dobrih praks ter vzpostavitev dolgoročnih partnerstev. Sodelovanje v teh mrežah in projektih prinaša tudi možnosti za financiranje raziskav, kar omogoča izvedbo ambicioznih in inovativnih projektov, ki bi sicer bili težko izvedljivi.

Povečana prisotnost na mednarodnih znanstvenih konferencah in v strokovnih združenjih je še en pomemben vidik krepitev globalne prepoznavnosti inštituta. Aktivno udeleževanje in predstavljanje rezultatov raziskav na tovrstnih dogodkih, omogoča raziskovalcem deljenje dosežkov Urbanističnega inštituta s širšo znanstveno skupnostjo, kar krepi ugled inštituta in povečuje vpliv njihovih raziskav.

Poleg tega je pomembno organizirati mednarodne dogodke, kot so konference, simpoziji in delavnice, ki ne samo da omogočajo izmenjavo znanj in izkušenj, ampak tudi postavljajo Urbanistični inštitut kot vodilnega akterja na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja. Takšni dogodki privabljajo raziskovalce in strokovnjake z vsega sveta, kar dodatno krepi mednarodno vpetost inštituta.

Na koncu je treba poudariti, da mednarodno sodelovanje zahteva tudi ustrezno notranjo organizacijo in podporo. To vključuje spodbujanje raziskovalcev k mednarodnemu sodelovanju, zagotavljanje ustreznih sredstev in podpore za sodelovanje v mednarodnih projektih ter vzpostavitev administrativnih mehanizmov, ki olajšajo sodelovanje in izmenjavo znanja na globalni ravni.

S temi ukrepi si Urbanistični inštitut prizadeva postati vodilna institucija na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja, ki je priznana ne le doma, ampak tudi v mednarodnem prostoru.

Cilj 9: Vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces in krepitev kompetenc prihodnjih urbanistov

Sodelovanje raziskovalcev pri pedagoškem delu na univerzah in strokovnih izobraževanjih je ključnega pomena za prenos najnovejših znanstvenih spoznanj v izobraževalne programe in praktično usposabljanje novih generacij urbanistov. Z vključevanjem raziskovalcev v izobraževalni proces se zagotavlja, da študenti pridobijo aktualne in relevantne informacije, ki temeljijo na najnovejših raziskavah in trendih v urbanizmu.

Raziskovalci, ki sodelujejo pri poučevanju, prinašajo s seboj bogate izkušnje in znanje iz svojih strokovnih področij. To omogoča študentom, da se seznani s praktičnimi vidiki raziskovalnega dela, kar je ključnega pomena za njihovo prihodnjo kariero. Poleg tega raziskovalci predstavljajo most med akademskim svetom in praktičnim delom, kar je nujno za celosten razvoj kompetenc prihodnjih urbanistov.

Pedagoško delo raziskovalcev vključuje tudi mentorstvo pri diplomskih, magistrskih in doktorskih nalogah, kjer študentom pomagajo pri izvedbi lastnih raziskav. S tem se spodbuja kritično mišljenje in samostojno raziskovalno delo, kar je osnova za inovativne rešitve na področju urbanizma. Raziskovalci s svojim mentorstvom prispevajo k razvoju raziskovalnih veščin študentov, kar je nepogrešljivo za njihovo strokovno rast.

Strokovna izobraževanja, ki jih izvajajo raziskovalci, omogočajo tudi strokovnim delavcem, da se seznani z najnovejšimi dognanji in tehnologijami. S tem se zagotavlja, da so strokovnjaki na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja vedno v koraku z razvojem stroke ter da lahko učinkovito prenesejo znanje v prakso. Strokovna izobraževanja prispevajo k nenehnemu strokovnemu razvoju in izboljšanju kompetenc vseh vključenih.

Vključevanje raziskovalcev v pedagoški proces in strokovna izobraževanja zahteva tudi ustrezno podporo s strani univerz in inštitutov. To vključuje zagotavljanje potrebnih sredstev, infrastrukture in administrativne podpore, ki omogočajo raziskovalcem enostavno sodelovanje pri poučevanju. S tem se ustvarjajo pogoji za uspešno povezovanje raziskav in izobraževanja, kar prispeva k celostnemu razvoju stroke.

Na koncu je treba poudariti, da je vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces in strokovna izobraževanja ključnega pomena za krepitev kompetenc prihodnjih urbanistov. S tem se zagotavlja, da so študenti in strokovnjaki pripravljeni na izzive, ki jih prinaša sodoben urbanizem, ter da lahko učinkovito prispevajo k trajnostnemu razvoju mest in regij.

Cilj 10: Zagotavljanje ustrezne kadrovske zasedenosti za uspešno izvedbo raziskovalnih in razvojnih projektov

Načrtovanje zaposlovanja raziskovalcev in strokovnjakov je ključnega pomena za zagotavljanje uspešnega razvoja Urbanističnega inštituta. Ustrezna kadrovska zasedenost omogoča rast in razvoj inštituta ter učinkovit prenos raziskovalnih dosežkov v prakso.

Raziskovalci, ki se specializirajo za urbanistično, krajinsko in prostorsko načrtovanje ter digitalne tehnologije, prinašajo na inštitut nova znanja in inovacije, ki so nujne za napredek teh področij. S strateškim načrtovanjem zaposlovanja se zagotavlja, da so raziskovalne skupine sestavljene iz strokovnjakov z različnimi kompetencami, kar omogoča interdisciplinarno sodelovanje in celostni pristop k reševanju kompleksnih izzivov.

Spodbujanje pridobivanja novih talentov je ključno za dolgoročno uspešnost inštituta. To vključuje ustvarjanje privlačnega delovnega okolja, ki omogoča osebno in strokovno rast, ter spodbujanje mednarodnega sodelovanja in izmenjave izkušenj. Raziskovalci morajo imeti dostop do najnovejših tehnologij in metod, ki jim omogočajo izvedbo vrhunskih raziskav.

Ustrezna kadrovska zasedenost pomeni tudi zagotavljanje potrebnih sredstev za raziskovalno delo, kot so finančna podpora, infrastruktura in administrativna pomoč. S tem se raziskovalcem omogoči, da se osredotočijo na svoje delo in dosežejo najboljše rezultate, ki prispevajo k razvoju stroke.

Povezovanje raziskav z izobraževanjem je ključnega pomena za prenos znanja v prakso. Raziskovalci, ki sodelujejo pri pedagoškem delu, prinašajo s seboj najnovejša dognanja in tehnologije, ki jih lahko delijo s študenti in strokovnjaki. S tem se zagotavlja, da so prihodnji prostorski načrtovalci pripravljeni na izzive, ki jih prinaša sodoben prostorski razvoj, ter da lahko učinkovito prispevajo k trajnostnemu razvoju mest in podeželja.

Preglednica 1

Zap. št. cilja	Naziv strateškega in dolgoročnega cilja	Uvrstitev cilja uvrstitev cilja v kategorijo/e: (1) znanstvena odličnost, (2) družbeni in gospodarski vpliv, (3) mednarodna vpetost	Ukrep za vsak cilj navedite ukrep(e) za doseg cilja	Kazalnik za vsak ukrep navedite kazalnik za spremljanje doseganja ciljne vrednosti	Izhodiščna vrednost (2022) za vsak kazalnik navedite izhodiščno vrednost v letu 2022	Ciljna vrednost (2027) za vsak kazalnik navedite ciljno vrednost v letu 2027	Komentar kratek komentar o načinu spremljanja kazalnika, če kazalnik ni opredeljen številčno
1	Krepitev znanstvene odličnosti v urbanizmu in prostorskem načrtovanju	(1) znanstvena odličnost (3) mednarodna vpetost	Spodbujanje objav v visokokakovostnih znanstvenih revijah in vključevanje raziskovalcev v mednarodne raziskovalne projekte.	Število objav v revijah z visokim faktorjem vpliva (A^*/A). Število raziskovalcev, vključenih v mednarodne znanstvene projekte.	6 15	5 / leto 16 / leto	
2	Pridobivanje raziskovalnih projektov doma in v tujini za financiranje in razvoj raziskovalne dejavnosti	(1) znanstvena odličnost (3) mednarodna vpetost	Aktivno prijavljanje na nacionalne in mednarodne raziskovalne razpise.	Število prijavljenih in pridobljenih raziskovalnih projektov. Višina pridobljenih raziskovalnih sredstev iz mednarodnih in nacionalnih virov.	14 737.125 €	14 / leto >= kot izhodiščna vrednost	
3	Razvoj novih raziskovalnih metod in digitalnih orodij za prostorsko načrtovanje	(1) znanstvena odličnost (2) družbeni in gospodarski vpliv	Razvoj in testiranje novih GIS orodij, digitalnih dvojčkov in umetne inteligence za prostorsko analitiko.	Število razvitih ali izboljšanih metod in digitalnih orodij. Število projektov, ki uporabljajo nova orodja v praksi.	1 1	1 / leto 1 / leto	
4	Zagotavljanje učinkovite povezanosti med raziskovalnim delom in njegovo implementacijo v praksi	(2) družbeni in gospodarski vpliv	Vzpostavitev sodelovanja z občinami, državnimi institucijami in zasebnim sektorjem za implementacijo raziskovalnih rešitev.	Število sodelovanj pri občinskih, državnih in zasebnih projektih. Število konkretnih rešitev, implementiranih v urbanistični praksi.	10 9	10 / leto 9 / leto	
5	Povečanje družbenega vpliva urbanističnih raziskav in podpore javnim institucijam	(2) družbeni in gospodarski vpliv	Razvoj strokovnih analiz, priporočil in strateških dokumentov za ministrstva in občine, ki podpirajo prostorsko načrtovanje in trajnostni razvoj mest.	Število sodelovanj z ministrstvi in občinami pri razvoju prostorskih strategij. Število izdelanih projektnih poročil, raziskovalnih dokumentov ali priporočil.	7 4	7 / leto 4 / leto	
6	Spodbujanje ustvarjalnih in participativnih metod v prostorskem načrtovanju	(1) znanstvena odličnost (2) družbeni in gospodarski vpliv	Organizacija interdisciplinarnih delavnic in vključevanje prebivalcev v urbanistične procese.	Število izvedenih participativnih delavnic na leto. Število predlogov, razvitih skozi participativne metode, ki so vključeni v projekte.	6 3	6 / leto 3 / leto	
7	Spodbujanje odprte znanosti in prostega dostopa do raziskovalnih podatkov	(2) družbeni in gospodarski vpliv	Razvoj in vzpostavitev odprte podatkovne infrastrukture za hranjenje in dostop do člankov in raziskovalnih podatkov, povezanih s članki v reviji Urbani izziv.	Število izdanih številčk revije Urbani izziv v odprtem dostopu. Število raziskovalnih podatkovnih zbirk člankov revije Urbani izziv, objavljenih v odprtem dostopu.	4 0	4 / leto 1 / leto	
8	Mednarodno sodelovanje in krepitev globalne prepoznavnosti inštituta	(3) mednarodna vpetost	Aktivno sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih mrežah in organizacija mednarodnih dogodkov.	Število vključenosti v mednarodne raziskovalne mreže in konzorcije. Število organiziranih ali soorganiziranih mednarodnih konferenc in dogodkov.	8 3	8 / leto 3 / leto	
9	Vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces in krepitev kompetenc prihodnjih urbanistov	(1) znanstvena odličnost (2) družbeni in gospodarski vpliv (3) mednarodna vpetost	Sodelovanje raziskovalcev v pedagoških procesih na univerzah in izvajanje strokovnih izobraževanj.	Število raziskovalcev, ki predavajo ali mentorirajo na univerzah in strokovnih izobraževanjih. Število izvedenih izobraževanj ali seminarjev za bodoče strokovnjake.	3 6	3 / leto 6 / leto	
10	Zagotavljanje ustreznih kadrovske zasedenosti za uspešno izvedbo raziskovalnih in razvojnih projektov	(2) družbeni in gospodarski vpliv	Strateško načrtovanje zaposlovanja raziskovalcev in spodbujanje pridobivanja novih talentov.	Število novih zaposlitev ali pridobljenih raziskovalcev s ključnimi kompetencami. Število raziskovalcev, vključenih v razvojne	0 18	1 / leto ~ 18 / leto	

B. Razvojni cilji prejemnika, ukrepi za njihovo doseganje, ciljne in izhodiščne vrednosti ter kazalniki, s katerimi spremlja doseganje ciljnih vrednosti

Opis

Cilj 1: Doseganje vrhunskih znanstveno-raziskovalnih rezultatov in krepitev znanstvene odličnosti na področju urbanizma

Vrhunski znanstveno-raziskovalni rezultati so temelj za napredek urbanizma in prostorskega načrtovanja. Inštitut si prizadeva za produkcijo visokokakovostnih znanstvenih in strokovnih prispevkov, ki prispevajo k razvoju teoretičnih in aplikativnih znanj na tem področju. S stalnim raziskovanjem in inoviranjem se povečuje razumevanje urbanih procesov in oblikujejo nove metode za trajnostno načrtovanje naselij in podeželja.

Poudarek je na interdisciplinarnem raziskovanju, ki povezuje različne znanstvene discipline, kot so arhitektura, sociologija, geografija, ekonomija in okoljske vede. Sodelovanje med strokovnjaki z različnimi znanji omogoča celostni pristop k reševanju kompleksnih prostorskih izzivov in prispeva k ustvarjanju inovativnih rešitev, ki so prilagojene specifičnim potrebam in izzivom.

Objave v priznanih mednarodnih revijah so ključnega pomena za prepoznavnost in vpliv raziskovalnega dela inštituta. S tem se povečuje vidnost raziskovalcev na globalni ravni in omogoča izmenjava znanj ter izkušenj z drugimi strokovnjaki po svetu. Inštitut se zaveda pomembnosti kakovostnih publikacij in spodbuja svoje raziskovalce k objavljanju v vodilnih znanstvenih revijah.

Poleg objav v mednarodnih revijah je pomembno tudi sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih. Ti projekti omogočajo raziskovalcem dostop do najnovejših tehnologij, podatkov in metod ter prispevajo k razvoju novih pristopov in rešitev. Sodelovanje v takšnih projektih krepi tudi mednarodno povezovanje inštituta ter omogoča večjo vključenost v globalne raziskovalne mreže.

Inštitut si prizadeva za vključevanje svojih raziskovalcev v vodilne znanstvene razprave in forume, kjer lahko predstavijo svoje delo in izmenjujejo ideje z drugimi strokovnjaki. To prispeva k stalnemu izboljševanju kakovosti raziskav in omogoča, da inštitut ostaja na čelu razvoja na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja.

Na koncu, strateško načrtovanje in usmerjanje raziskovalnih dejavnosti zagotavlja, da inštitut dosega vrhunske rezultate in krepi znanstveno odličnost. To vključuje nenehno izobraževanje in usposabljanje raziskovalcev ter ustvarjanje spodbudnega okolja, ki omogoča inovacije, kreativnost in rast. S tem se zagotavlja, da inštitut ostaja vodilna institucija na področju urbanističnega raziskovanja in razvoja.

Cilj 2: Spodbujanje inovativnih in fleksibilnih pristopov pri oblikovanju urbanih rešitev

Urbani prostor se neprestano spreminja, zato je ustvarjalnost ključna za iskanje novih načinov oblikovanja mest, ki bodo odzivni na družbene, okoljske in tehnološke izzive. S poudarkom na interdisciplinarnem sodelovanju in eksperimentalnih metodah načrtovanja si inštitut prizadeva razvijati rešitve, ki presežejo ustaljene prakse in v prostor vnašajo nove kakovosti.

Raziskovalci na inštitutu se osredotočajo na izzive, kot so prilagajanje urbanih območij podnebnim spremembam, zmanjševanje negativnih okoljskih vplivov ter izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev. Inovativni pristopi, kot so uporaba pametnih tehnologij, zelene infrastrukture in integracija naravnih elementov v urbani prostor, so temelj za trajnostno načrtovanje mest.

Interdisciplinarno sodelovanje je ključnega pomena pri oblikovanju inovativnih urbanih rešitev. Združevanje znanj iz različnih področij, kot so arhitektura, urbanizem, sociologija, geografija, ekonomija in okoljske vede, omogoča celostni pristop k reševanju kompleksnih urbanih izzivov. Takšen pristop spodbuja kreativnost in iskanje novih poti za razvoj mest, ki so prilagojena specifičnim potrebam in izzivom.

Eksperimentalne metode načrtovanja, kot so participatorni procesi, testiranje novih tehnologij in simulacija različnih scenarijev razvoja, omogočajo raziskovalcem, da preizkusijo in izboljšajo svoje ideje v praksi. Organizacija interdisciplinarnih kreativnih delavnic za razvoj novih urbanističnih konceptov je del teh prizadevanj. Te delavnice vključujejo sodelovanje različnih deležnikov, kot so občani, javne institucije, zasebni sektor in nevladne organizacije, ki prispevajo svoje poglede in izkušnje.

S stalnim raziskovanjem in inoviranjem si inštitut prizadeva za ustvarjanje urbanih rešitev, ki so trajnostne, prilagodljive in vključujoče. Pri tem se osredotoča na razvoj metod in orodij, ki omogočajo boljše razumevanje in upravljanje urbanih procesov, kot so digitalne tehnologije, podatkovne analize in nove oblike sodelovanja z deležniki.

Na koncu, strateško načrtovanje in usmerjanje raziskovalnih dejavnosti zagotavlja, da inštitut dosega vrhunske rezultate in krepi znanstveno odličnost. To vključuje nenehno izobraževanje in usposabljanje raziskovalcev ter ustvarjanje spodbudnega okolja, ki omogoča inovacije, kreativnost in rast. S tem se zagotavlja, da inštitut ostaja vodilna institucija na področju urbanističnega raziskovanja in razvoja.

Cilj 3: Razvoj novih metod in orodij za trajnostno urbanistično načrtovanje

Razvoj novih metod in orodij za trajnostno urbanistično načrtovanje je ključen za soočanje s hitro spreminjajočimi se prostorskimi in družbenimi izzivi. Sodobna mesta se soočajo s kompleksnimi problemi, kot so podnebne spremembe, naraščajoča gostota prebivalstva in potreba po vključujočih in dostopnih javnih prostorih. Da bi dosegli te cilje, inštitut razvija inovativne pristope in tehnologije, ki omogočajo boljše načrtovanje in upravljanje urbanih območij.

Pomemben del tega prizadevanja je uporaba digitalnih tehnologij in podatkovnih analiz za ustvarjanje natančnejših in bolj zanesljivih modelov urbanih procesov. S pomočjo teh orodij lahko raziskovalci spremljajo in analizirajo različne dejavnike, kot so promet, uporaba zemljišč, energetska učinkovitost in kakovost zraka. To omogoča oblikovanje bolj informiranih in trajnostnih prostorskih rešitev, ki upoštevajo specifične potrebe in značilnosti posameznih mest.

Poleg tega inštitut posveča posebno pozornost razvoju novih oblik sodelovanja z deležniki, ki omogočajo bolj vključujoče pristope k načrtovanju mest. S sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi, javnimi institucijami, zasebnim sektorjem in nevladnimi organizacijami lahko raziskovalci pridobijo dragocene vpoglede in predloge, ki pomagajo izboljšati kakovost predlaganih rešitev. Takšni pristopi spodbujajo tudi večjo transparentnost pri razvoju urbanih politik.

Eksperimentalne metode, kot so testiranje novih tehnologij, simulacije različnih scenarijev razvoja in participatorni procesi, omogočajo raziskovalcem, da preizkusijo in izboljšajo svoje ideje v praksi. Te metode vključujejo tudi organizacijo interdisciplinarnih kreativnih delavnic, kjer sodelujejo strokovnjaki iz različnih področij, kot so arhitektura, urbanizem, sociologija, geografija, ekonomija in okoljske vede. Takšno sodelovanje omogoča celostni pristop k reševanju kompleksnih prostorskih izzivov.

Inštitut si prizadeva za nenehno izboljševanje in nadgrajevanje svojih metod in orodij, da bi lahko še naprej zagotavljal vrhunske rezultate na področju prostorskega načrtovanja. To vključuje tudi nenehno izobraževanje in usposabljanje raziskovalcev ter ustvarjanje spodbudnega okolja, ki omogoča inovacije, kreativnost in rast. S tem se zagotavlja, da inštitut ostaja vodilna institucija na področju prostorskega raziskovanja in razvoja v Sloveniji.

Cilj 4: Krepitev mednarodnega sodelovanja in vključenost v globalne raziskovalne mreže

Za izboljšanje kakovosti raziskav in krepitev vpliva v širšem akademskem in strokovnem prostoru si inštitut prizadeva za intenzivno povezovanje z mednarodnimi institucijami in mrežami. Mednarodno sodelovanje je ključnega pomena za pridobivanje novih znanj, izmenjavo izkušenj in dostop do najnovejših raziskovalnih praks ter za promocijo slovenskega znanja v tujini. S povezovanjem z vodilnimi svetovnimi raziskovalnimi centri in univerzami lahko inštitut nadgrajuje svoje raziskovalno delo in razvija inovativne rešitve za urbane izzive v Sloveniji, hkrati pa prispeva slovensko znanje v mednarodnem prostoru.

Sodelovanje v evropskih in globalnih projektih omogoča inštitutu, da prispeva k skupnim raziskovalnim prizadevanjem na področju urbanističnega načrtovanja. Projekti, kot so Horizon Europe in drugi mednarodni raziskovalni programi, ponujajo priložnosti za skupno delo na kompleksnih vprašanjih, kot so npr. trajnostni razvoj mest, podnebne spremembe in digitalizacija urbanih procesov. Vključevanje v te projekte omogoča inštitutu dostop do najnovejših tehnoloških rešitev in metod, ki jih lahko nato prilagodi lokalnim potrebam.

Izmenjava znanj z mednarodnimi partnerji je ključna za širjenje raziskovalnih dosežkov in krepitev vpliva inštituta. Z organizacijo mednarodnih konferenc, seminarjev in delavnic lahko raziskovalci predstavljajo svoje delo širšemu občinstvu in se povezujejo z strokovnjaki iz različnih področij. Takšne aktivnosti prispevajo k večji prepoznavnosti inštituta in omogočajo, da postane vodilna institucija na področju urbanističnega raziskovanja in razvoja.

Mednarodno sodelovanje prav tako omogoča inštitutu, da pridobi finančna sredstva za svoje raziskovalne projekte. Evropski in globalni raziskovalni programi pogosto ponujajo finančno podporo za inovativne raziskave, kar omogoča inštitutu, da razvija in testira nove metode in orodja za urbanistično načrtovanje. S pridobivanjem teh sredstev lahko inštitut zagotavlja kontinuiran razvoj in izboljševanje svojih raziskovalnih praks.

Aktivno sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih konzorcijih in projektih prispeva k ustvarjanju globalne raziskovalne mreže, ki omogoča izmenjavo znanj, izkušenj in najboljših praks. S povezovanjem z drugimi raziskovalnimi institucijami lahko inštitut nadgrajuje svoje raziskovalno delo in razvija inovativne rešitve za trajnostno urbanistično načrtovanje. Takšna mreža omogoča, da inštitut ostaja na vrhu raziskovalnih trendov in prispeva k boljši prihodnosti naših mest.

Za krepitev mednarodnega sodelovanja si inštitut prizadeva za aktivno vključevanje raziskovalcev v globalne raziskovalne projekte in konzorcije. S sodelovanjem v teh projektih raziskovalci pridobivajo dragocene izkušnje in znanja, ki jih lahko nato uporabijo v svojih lokalnih raziskovalnih prizadevanjih. Takšna vključenost omogoča, da inštitut ostaja vodilna institucija na področju urbanističnega raziskovanja in razvoja, ki prispeva k trajnostnemu, prilagodljivemu in vključujočemu razvoju mest.

Cilj 5: Omogočanje učinkovitega prenosa raziskovalnih rezultatov v prakso in politiko

Za raziskovalni inštitut je ključnega pomena, da rezultati njihovih raziskav ne ostanejo zgolj na papirju, temveč se prenesejo v prakso, kjer lahko bistveno prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja v mestih. Zato se inštitut osredotoča na aktivno vključevanje deležnikov v proces oblikovanja urbanih politik. S tem se zagotavlja, da so raziskovalne ugotovitve relevantne in uporabne v realnem svetu.

Povezovanje raziskovalcev s strokovnjaki iz različnih sektorjev, kot so urbanisti, arhitekti, politiki in nevladne organizacije, je ključnega pomena za učinkovito implementacijo raziskovalnih rezultatov. Organizacija strokovnih izobraževanj in delavnic omogoča prenos znanja in izkušenj, kar pripomore k boljšemu razumevanju in sprejemanju novih pristopov ter rešitev na področju urbanističnega načrtovanja.

Javne predstavitve raziskovalnih projektov in rezultatov so še en pomemben vidik prenosa znanja. Z odprtimi dogodki, kjer raziskovalci predstavijo svoje dosežke širši javnosti, se povečuje ozaveščenost o pomenu raziskovalnega dela in njegovih koristih za družbo. Takšne predstavitve omogočajo tudi izmenjavo mnenj in povratnih informacij, ki so dragocene za nadaljnji razvoj raziskav.

Inštitut se prav tako zavzema za svetovalne storitve, ki jih ponuja javnim in zasebnim akterjem. Ti storitve obsegajo različna področja, kot so trajnostni razvoj, podnebne spremembe, digitalizacija in urbani procesi. S svetovanjem in podporo pri implementaciji raziskovalnih ugotovitev lahko inštitut neposredno vpliva na izboljšanje urbanega prostora in kakovosti življenja prebivalcev.

Za uspešen prenos raziskovalnih rezultatov v prakso je pomembna tudi pridobitev finančnih sredstev, ki omogočajo izvajanje inovativnih rešitev in metod. Evropski in globalni raziskovalni programi pogosto nudijo finančno podporo za projekte, ki imajo velik potencial za družbeni in gospodarski vpliv. S temi sredstvi lahko inštitut nadaljuje z razvojem novih orodij in pristopov, ki prispevajo k trajnostnemu urbanističnemu načrtovanju.

Aktivno vključevanje deležnikov v raziskovalne projekte ter organizacija izobraževanj, delavnic in javnih predstavitev prispevata k boljšemu razumevanju in sprejemanju raziskovalnih dosežkov. S tem se zagotavlja, da inštitut ostaja vodilna institucija na področju urbanističnega raziskovanja in razvoja, ki s svojimi inovativnimi rešitvami prispeva k trajnostnemu, prilagodljivemu in vključujočemu razvoju mest in podeželja.

Preglednica 2

Zap. št. cilja	Naziv razvojnega cilja	Uvrstitev cilja v kategorijo/e: (1) znanstvena odličnost, (2) družbeni in gospodarski vpliv, (3) mednarodna vpetost	Ukrep za vsak cilj navedite ukrep(e) za doseg cilja	Kazalnik za vsak ukrep navedite kazalnik za spremljanje doseganja ciljne vrednosti	Izhodiščna vrednost (2022) za vsak kazalnik navedite izhodiščno vrednost v letu 2022	Ciljna vrednost (2027) za vsak kazalnik navedite ciljno vrednost v letu 2027	Komentar kratak komentar o načinu spremljanja kazalnika, če kazalnik ni opredeljen številčno
1	Doseganje vrhunskih znanstveno-raziskovalnih rezultatov in krepitev znanstvene odličnosti na področju urbanizma.	(1) znanstvena odličnost (3) mednarodna vpetost	Spodbujanje objav v visokokakovostnih mednarodnih znanstvenih revijah in sodelovanje v prestižnih raziskovalnih projektih.	Število objav v revijah z visokim faktorjem vpliva (A^*/A).	6	5 / leto	
				Število pridobljenih konkurenčnih mednarodnih raziskovalnih projektov.	2	2 / leto	
2	Spodbujanje inovativnih in fleksibilnih pristopov pri oblikovanju urbanih rešitev.	(1) znanstvena odličnost (2) družbeni in gospodarski vpliv	Organizacija interdisciplinarnih kreativnih delavnic za razvoj novih urbanističnih konceptov.	Število izvedenih delavnic na leto.	3	3 / leto	
				Število predlogov, razvitih v delavnicah, ki so vključeni v projekte ali politike.	2	2 / leto	
3	Razvoj novih metod in orodij za trajnostno prostorsko načrtovanje.	(1) znanstvena odličnost (2) družbeni in gospodarski vpliv	Razvoj in testiranje novih digitalnih orodij za analizo in načrtovanje prostora.	Število razvitih novih digitalnih orodij ali število nadgradenj obstoječih	1	1 / leto	
				Število projektov, ki uporabljajo nova orodja ali metode.	1	1 / leto	
4	Krepitev mednarodnega sodelovanja in vključenost v globalne raziskovalne mreže.	(1) znanstvena odličnost (3) mednarodna vpetost	Aktivno sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih konzorcijih in projektih.	Število mednarodnih projektov, v katerih inštitut sodeluje.	16	16 / leto	
				Število objav v soavtorstvu s tujimi raziskovalci.	7	7 / leto	
5	Omogočanje učinkovitega prenosa raziskovalnih rezultatov v prakso in politiko.	(2) družbeni in gospodarski vpliv	Organizacija strokovnih izobraževanj in javnih predstavitev za deležnike ter sodelovanje v aktivnostih SRIP PMiS za spodbujanje inovacij v prostorskem načrtovanju in trajnostnem razvoju mest.	Število izvedenih izobraževanj ali seminarjev.	7	7 / leto	
				Aktivno sodelovanje v enem od SRIP-ov.	Aktivno sodelovanje kot partner v Strateško razvojno inovativnem partnerstvu Pametna mesta in skupnosti (SRIP PMiS)	Aktivno sodelovanje kot partner v Strateško razvojno inovativnem partnerstvu Pametna mesta in skupnosti (SRIP PMiS)	Inštitut je aktivni član in eden od partnerjev Strateško Razvojno Inovacijskega Partnerstva Pametna mesta in skupnosti (SRIP PMiS)

C. Načrt izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti

Načrt

Načrt izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (in razvoj dejavnosti v okviru programskega stebra financiranja PSF)

1. Izhodišča

Ob naraščajoči kompleksnosti in hitrosti procesov v prostoru, ki se odraža skozi ekstremne vremenske dogodke in druge oblike podnebnih sprememb; migracij prebivalstva iz kriznih žarišč; še vedno povečanju dnevnih delovnih migracij, kljub izkušnjam dela na daljavo; sub-urbanizacijo z nizkimi poselitenimi gostotami, starajočo se družbo in okrepljeno socialno razslojenostjo ter degradacijo prostora, ki zaradi opuščanja dejavnosti in nepremišljenega finančnega vlaganja pogosto ne dosega stopnje regeneracije kot predvideno, in okolja, katerega obnovitvena sposobnost zaradi učinkov hitrega in pogosto v kratkoročne dobičke usmerjenega razvoja in pritiskov na prostor, slabi. Takšna situacija zahteva spremembe v pristopih k urejanju prostora in postavlja prostorsko načrtovanje v odgovorno in povezovalno vlogo, v kateri mora korektno odčitati dinamiko sprememb in interesov in se nanje učinkovito odzvati. Stremeti mora k osmišljanju prostora in h kvaliteti bivalnega okolja ter k morfološko in okoljsko vzdržni skladni rasti mest ter kakovostni krajini.

Pomembno je oblikovati modele medsebojne hierarhične so-odvisnosti meril za vrednotenje prostora in to uporabiti za oblikovanje kazalcev konkurenčnosti lokacij razvoja in umeščanja dejavnosti v prostor. Kriteriji za presojo razvoja prostora se morajo neposredno nanašati na lokacijsko privlačnost mest oz. naselij, in hkrati upoštevati:

- razvitost gospodarske javne infrastrukture,
- pestrost gospodarskih programov,
- socialno vključenost prebivalcev,
- izrabljanje razvrednotenih območij,

- preudarno upravljanje z ekosistemi in vključevanjem znanj o naravi temelječih rešitvah v snovanje prostorskega razvoja in prepoznavanje, upoštevanje, blaženje ter prilagajanje podnebnim spremembam,
- zagotavljanje kakovostnih odprtih prostorov in zelenih površin,
- dostopnost do različnih vrst prometa in
- omejevanje nenadzorovanega širjenja mest.

Glede na postavljena vsebinska izhodišča in prevladujoče razvojne usmeritve Slovenije in EU, so za raziskovalni program Prostorsko načrtovanje ključna naslednja področja dela:

- pametna mesta in skupnosti s poudarkom na interpretaciji in vključevanju na naravi temelječih rešitev (NBS) ter razvoju uporabe sodobnih IT in GIS-a za optimiziranje procesov razvoja mest in skupnosti;
- podnebna nevtralnost oz. nizko ogljična družba, s poudarkom na prilagajanju in blaženju podnebnih sprememb z bolj učinkovito organizacijo dejavnosti v prostoru, porabo razpoložljivih naravnih virov, učinkovito uporabo energije ter sočasnim in usklajenim načrtovanjem drugih sistemov in nosilcev kakovosti bivanja, še posebej zelene infrastrukture in mobilnostnih sistemov, ter stanovanjske oskrbe kot dejavnika kakovosti življenja in blaginje ljudi.

Skladno z razvojnimi programi EU in raziskovalskimi usmeritvami (npr. Horizon Europe) ter cilji mednarodnih (UNEP/SDG), evropskih (npr. Urban Agenda for the EU; Driving Urban Transitions – Sustainable future for cities-JPI Urban Europe, 2022) in slovenskih usmeritev bodo raziskave in razvoj usmerjeni na sledeče medsebojno povezane in dopolnjujoče sklope:

Sklop 1:

Vrednotenje sodobnih razvojnih paradig in usmeritev z namenom ugotavljanja njihove uporabne vrednosti v procesih prostorskega načrtovanja

Na sodobne spremembe, ki jih generira preplet globalizacije in neoliberalne ekonomije, hitrega razvoja komunikacijske in informacijske tehnologije, splošna avtokratizacija družbe in naraščajoča ekološka ozaveščenost, se družba odziva z različnimi strokovnimi paradigmi. Prevladujoče aktualne paradigme, ki nadgrajujejo koncepte trajnostnega razvoja in uokvirjajo logiko pametnih mest in skupnosti, so Ekosistemski pristop (Ea Ecosystemic Approach); Zelena infrastruktura (GI Green Infrastructure) in Na naravi temelječe rešitve (NBS Nature Based Solutions), ki je najnovejša in trenutno prodirajoča vodilna krovna paradigma za doseganje trajnostnega razvoja. Zato so potrebne poglobljene raziskave možnih koristi in medsebojnih povezav pristopov in znanj kot tudi razvoj novih metodologij načrtovanja in smernice za razvoj večfunkcionalnih prostorov ter nad-sektorskih in med sektorskih povezovanj za načrtovanje, razvoj in upravljanje mest in naselij.

Sklop 2:

Razvoj metod in orodij za izvajanje načrtovalskih procesov ter prikaz stanj, sprememb in simulacij razvoja prostora, s poudarkom na:

- razvoju na naravi temelječih rešitev kot orodjem za trajnostni razvoj in krožno urbano gospodarstvo
- razvoju principov oblikovanja trajnostne rabe prostora kot orodja za doseganje podnebne nevtralnosti mest
- razvoju participativnih tehnik v procesih načrtovanja in odločanja

Predvsem pri načrtovanju prostora, ekonomskih dejavnosti in celovitih prenov degradiranih območij, je upoštevanje dinamičnih tokov pomanjkljivo, zato utemeljujemo potrebo po preizpraševanju paradigmatskega okvira uveljavljenih procesov in instrumentov prostorskega razvoja in načrtovanja ter po preverbi ustreznosti novih pristopov, kot so rešitve, temelječe na načelih delovanja narave (NBS – v angleškem izvirniku: Nature Based Solutions). NBS se je pojavil kot koncept, ki udejnjanje ekosistemski pristop v okviru prostorskega načrtovanja. Njegov temeljni namen je vključevanje okoljske dimenzije v instrumentarij prostorskega načrtovanja. Gre za koncept, ki presega lokalno zamejene tradicionalne dejavnosti varstva ter zaščite okolja in narave v smeri oblikovanja bolj holističnega pristopa, ki poleg varstva in zaščite vključuje še vidike spodbujanja, obnavljanja, ustvarjanja in oblikovanja novih ekoloških omrežij za katera je značilna večnamenskost in povezanost. Z vidika prostorskega načrtovanja so izzivi predvsem v nadaljnjem raziskovanju skupin NBS (a. NBS, ki uporabljajo samo naravne procese; b. NBS, ki uporabljajo in posnemajo naravne procese; c. NBS, ki samo posnemajo naravne procese), in njihovi uporabi v različnih družbeno-ekonomskih kontekstih in vrstah prostorskih aglomeracij.

Prva dva sklopa predstavljata osnovo za tretjega.

Sklop 3:

Vzpostavlanje koncepta trajnostnega urbanizma in ozaveščanje različnih deležnikov o njem.

Z raziskavami bomo utemeljevali in dokazovali pomen dolgoročnega in vzajemnega naslavljanja vsebin varstva in kakovosti okolja; kakovosti in funkcionalnosti javnega prostora, vključno z njegovo komunalno urejenostjo; ustrezne strukturne in lokacijske stanovanjske preskrbo; vključevanja deležnikov ne le v procese odločanja, temveč tudi v iskanje njihovih potreb in navad z vidika usmerjanja razvoja prostora, vključujoč vprašanja trajnostne mobilnosti; krožnega gospodarstva, vključujoč vprašanja energetike in urbanega vodnega kroga.

2. Cilji

Cilji so na podlagi krovnih teoretičnih izhodišč in glede na vsebinske poudarke predlaganega raziskovalnega programa razplateni na več ravni: od doprinosa k najnovejšim teoretičnim postavkam ter njihovo interpretacijo ter implementacijo v metodološke pristope uporabne za načrtovalske procese in prakso, do strateških usmeritev in dejanskih smernic predvsem na področju doseganja kakovosti bivanja z vidika nizkoogljične družbe na področjih razvoja poselitve, mobilnosti in stanovanjskega standarda in oskrbe za vse. Poleg teh vsebinskih ciljev, so cilji usmerjeni tudi na ohranjanje kakovosti raziskovalnega okolja in rezultatov, vključno s prenosom znanj med generacijami in disciplinami.

Cilj 1:

Teoretično in metodološko poglobiti ter povezati aktualne paradigme s teorijo in metodologijo prostorskega načrtovanja.

Ta cilj zasleduje predvsem teoretično in metodološko poglobiti ter povezati aktualno paradigmo na naravi temelječih rešitev (NBS) in druge sorodne pristope (zeleno/modro infrastruktura (GI/BI), blaženje in prilaganje podnebnim spremembam, krožno gospodarstvo) s teorijo in metodologijo prostorskega načrtovanja.

Na ta način bodo rezultati delovanja raziskovalnega programa prispevali k razumevanju razlogov za nastanek in zmanjševanje razkoraka med področji ohranjanja okolja, varstva narave, prilagajanja podnebnim spremembam in njihovega blaženja ter prostorskega razvoja. Gre za široka strokovno-znanstvena področja, ki so tradicionalno še vedno disciplinarno ločena ne samo v Sloveniji, temveč tudi v številnih razvitih evropskih državah. Njihovo ločenost pa še dodatno utrjuje način organiziranosti državnih organov ter priprava in sprejemanje sektorskih zakonodaj in razvojnih dokumentov na vseh pomembnih teritorialnih ravneh.

Uresničevanje tega cilja bo prispevalo nova znanja, koncepte in metode, ki bodo krepili multidisciplinarnost in transdisciplinarnost med področji ohranjanja okolja, varstva narave in prostorskega razvoja v kontekstu globalnih izzivov: naraščajoče negotovosti in kompleksnosti na področju gospodarstva, družbe (stiranje prebivalstva, migracije ipd.) ter vplivov podnebnih sprememb (segrevanje ozračja in morja, izjemni vremenski dogodki, požari ipd.). Delo se bo povezovalo z izsledki zaključenega raziskovalnega projekta CONNECTINGnature (Obzorje 2020 - Grant Agreement No 730222) in tekočega projekta DISTENDER (Horizon Europe, Grant Agreement No 101056836). Doprinos bo tudi na osnovi doktorske disertacije z naslovom Potencial habitatnih tipov kot prostorskih enot za vključevanje na naravi temelječih rešitev v prostorsko načrtovanje, ki se izvaja v okviru raziskovalnega programa. Razvijali bomo holistični pogled in pripravili primerna znanja za soočanje z izzivi, nevarnostmi in priložnostmi ter s tem tudi znanstvene in strokovne osnove za primerno ravnanje na področju opredeljevanja in udejanjanja razvojnih politik.

Izvirnost bo dosežena z razvojem novih znanj, konceptov in metod, ki bodo utemeljevala multi(trans)disciplinarni in holistični pristop pri povezovanju najnovejših znanj na področju ohranjanja okolja, varstva narave in prostorskega razvoja, vključujoč razvoj konceptov razvoja in upravljanja degradiranih območij. Takšen pristop bo povezal znanstvenike, razvojnike in strokovnjake iz različnih disciplin kot tudi predstavnike pomembnih deležnikov in splošne javnosti.

Cilj 2:

Zagotoviti učinkovito poznavanje socio-demografskih stanj, potreb in trendov s poudarkom na uporabi »small data«, in »mikro« prostorske ravni

Ta cilj bomo zasledovali na različnih družbeno-prostorskih ravneh; od demografskih analiz in projekcij ogroženih območij do individualnih potreb uporabnikov. Družbeno-ekonomske-demografske projekcije prebivalstva so del trajnostnega prostorskega načrtovanja, ki teži k ustvarjanju kvalitetnega bivanja. Nepoznavanje trendov namreč lahko povzroči prekomerne obremenitve prostora oz. probleme z razpoložljivo družbeno in drugo infrastrukturo. Z nadaljnjim razvojem demografskih študij, ki upoštevajo strukturne, kulturne in družbeno-ekonomske soodvisnosti v prostoru bomo zagotavljali poznavanje družbeno-prostorske problematike in iskanja rešitev na podlagi takih demografskih projekcij in simulacij prebivalstva na različnih stopnjah lokalne prostorske ravni. Nadgrajevali bomo dosedanje metode, ki so podpora demografskih študij za slovenske občine in okvir za sodelovanje v mednarodnih projektih. Pogosto je za razumevanje družbeno-prostorskih odnosov potrebno zagotoviti ustrezno empirično osnovo, ki temelji na »small« data in/ali specifikah prostora. S to problematiko se v navezavi na mikro-klimatske značilnosti ukvarjamo v sodelovanju z Univerzo DEUSTO (MSCA program) v Španiji. Ocenjujemo, da takšni pristopi lahko zagotavljajo ključne vhodne podatke za načrtovanje možnega prihodnjega razvoja mest in načina življenja v njih.

Zagotovitev empirične osnove za pripravo predlogov ustreznih ukrepov politike bo tudi eden od ciljev raziskav problematik stanovanjskega fonda in prenaseljenosti stanovanj, zato da bi dosegli višjo splošno stopnjo stanovanjskega standarda, ki izpolnjuje moderne zahteve zdravega bivanja in upošteva temeljna načela trajnostnega urbanega razvoja. Na preseku demografskih študij in stanovanjske problematike ostaja eden ključnih ciljev opredelitev primerne oblike bivalnih okolij za starejše na eni strani, ki bi ustrezala potrebam, željam in navadam starejših ljudi in bi bila finančno vzdržnejša za starejše ljudi in slovensko družbo nasploh; in stanovanjske preskrbe mladih na drugi strani.

Cilj 3:

Priprava in preizkus orodij, ki združujejo vidik usmerjanja prostorskega razvoja in podnebno nevtralnost

Ta cilj se neposredno navezuje na prvi cilj in ga bomo zasledovali v okviru raziskav, ki se osredotočajo na hkratni razmislek o sistemu mobilnosti in urbani morfologiji in s tem ponudili alternative za izbiro trajnostne mobilnosti, reorganizacijo urbanega prostora in preoblikovanje dnevnih rutin delovanja mesta in njegovega uporabnika, da bi naša mesta postala bolj podnebno nevtralna, prijetnejša za življenje in bolj vključujoča. Gre za nadgradnjo dosedanjega raziskovanja urbane mobilnosti in kakovosti bivanja v mestih. Poleg tega bomo za doseganje podnebne nevtralnosti nadaljevali z raziskavami ki iščejo in utemeljujejo prostorsko načrtovanje kot orodje za prilagajanja podnebnim spremembam, še posebej v kontekstu evropskega prostora, npr. v navezavi na projekt DISTENDER - Developing STRatEgies by integrating mitigation, aDaptation and participation to climate change Risks (Horizon Europe, Grant Agreement No 101056836).

Cilj 4:

Kakovost raziskovalnega okolja in prenos znanj

V okviru tega cilja si bomo prizadevali za pridobivanje mladih raziskovalcev in timsko delo, da bomo še naprej izvajali multidisciplinarne pristope in s tem dosegali kakovostno znanje.

3. Metodologija

Obravnavane teme zajemajo širše področje družbenih ved (prostorsko načrtovanje, demografija, ekonomija, sociologija itd.) kakor tudi naravoslovnih (varstvo okolja, ekologija, itd.), kar nujno zahteva multidisciplinarni pristop k izvedbi raziskav. Pri tem se predvideva uporaba, v osnovi, triangulacijske raziskovalne metodologije, ki omogoča natančnejše preverjanje veljavnosti rezultatov raziskav. Ta metodologija temelji na pridobivanju podatkov z uporabo različnih kvalitativnih raziskovalnih orodij kot so, strukturirani vprašalniki, intervjuji, opazovanje, delavnice, scenariji in statistični podatki; oz. uporabo mešane metode raziskovanja (kvantitativnega in kvalitativnega raziskovanja), pri čemer se uporabi proces kristalizacije rezultatov, kjer se išče ujemanje in neujemanje med posameznimi pridobljenimi podatki, s katerimi poskuša raziskovalna skupina pridobiti nove zamisli in teorije, ki ne bi bile mogoče z uporabo posamične metode.

4. Časovnica

Med letoma 2022 in 2024 bomo v okviru teme "Vrednotenje sodobnih paradig in usmeritev ter njihova uporabna vrednost v procesih prostorskega načrtovanja" izvajali raziskovanje in podporo relevantnim projektom ter prve analize. V obdobju med letoma 2024 in 2026 bomo opravili končne analize, prve rezultate, vrednotenje rezultatov ter izboljšave metod, pristopov ali postopkov. Med letoma 2026 in 2028 bomo pridobili končne rezultate, ovrednotili novo znanje, ocenili uporabnost v praksi in izvedli diseminacijo.

Razvoj metod in orodij za izvajanje načrtovalskih procesov ter prikaz stanj, sprememb in simulacij razvoja prostora bo med letoma 2022 in 2024 potekal kot sproti razvoj metod za potrebe raziskav glede na izbrane fokusne tematike. V obdobju med letoma 2024 in 2026 bomo vrednotili rezultate, izboljšali metode, pristope ali postopke, ter pridobili končne rezultate. Med letoma 2026 in 2028 bomo ovrednotili novo znanje, ocenili uporabnost v praksi in izvedli diseminacijo.

Med letoma 2022 in 2024 bomo raziskovali in podpirali relevantne projekte v okviru teme "Vzpostavljanje koncepta trajnostnega urbanizma in ozaveščanje različnih deležnikov o njem", s poudarkom na identifikaciji tem, ki tvorno prispevajo k oblikovanju trajnostnega urbanizma ter identifikaciji vrzeli za doseganje povezanosti tem oz. sektorjev. Od leta 2024 do 2026 bomo uporabili razvite metode za izvajanje trajnostnega urbanizma, med letoma 2026 in 2028 pa bomo pridobili končne rezultate, ovrednotili novo znanje, ocenili uporabnost v praksi in izvedli diseminacijo.

Načrt izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti in razvoj dejavnosti v okviru institucionalnega stebra financiranja ISF

Strateški in dolgoročni cilji infrastrukturnega programa UIRS

Infrastruktura dejavnost UI je bila ustanovljena za infrastrukturno podporo temeljnemu, razvojnemu in aplikativnemu raziskovanju na področju prostorskega načrtovanja, urbanizma in sorodnih ved.

Infrastruktura dejavnost UIRS predstavlja računalniško podporo raziskovalnim skupinam in ostali raziskovalni dejavnosti na UIRS, predvsem na področju preučevanja prostora in njegovega trajnostnega razvoja. Hkrati omogoča tudi integracijo sodobnih IT in IKT tehnologij v nove pristope, ki jih razvijajo raziskovalci na UIRS na svojih strokovnih in znanstvenih področjih. Infrastruktura dejavnost na UIRS je namenjena tudi raziskovanju in razvijanju tehnologij informacijske družbe ter podpori pri razvoju metod in tehnik za ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Hkrati omogočamo tudi infrastrukturno podporo programom drugih raziskovalnih organizacij, univerz, javnih služb, vladnih organov ter ostalim organizacijam. Infrastruktura dejavnost UIRS ima tudi povezovalno vlogo, saj sodeluje z različnimi strokovnimi profili (arhitekti, geografi, ekonomisti, matematiki in drugi). Infrastruktura dejavnost zagotavlja tudi racionalnost glede združevanja raziskovalne opreme in kadrov v smislu čim večje izkoriščenosti znanja in opreme, možnosti pospešenega uvajanja najnoveše informacijske tehnologije pri raziskovanju na področju prostorskega načrtovanja, urbanizma in sorodnih disciplin. V okviru razvoja interne platforme Uinfo je postala infrastruktura dejavnost pomembna tudi za spremljanje in vodenje projektov v okviru celotnega UIRS, večjo transparentnost delovanja UIRS (projekti, dodelitve ur, poraba ur) ter za učinkovito diseminacijo rezultatov dela raziskovalcev.

Infrastruktura skupina je bila v letu 2021 uspešna na razpisu za podaljšanje financiranja infrastrukturnega programa na UIRS za obdobje 2022-2027. V okviru razpisa smo na novo ovrednotili nekatere prioritete, predvsem na podlagi ankete med raziskovalci ter potrebami zaradi administrativnih zahtev predvsem s strani EU projektov. V obdobju 2022-2027 je velik poudarek namenjen razvoju projektne pisarne, saj s tem omogočamo raziskovalcem da se v največji možni meri osredotočijo na vsebinska področja svojih projektov, medtem ko želimo administrativni del (predvsem finančnega) poročanja avtomatizirati.

Glavnina dela infrastrukturnega programa bo v prihodnosti še vedno namenjena podpori raziskovalnega programa UIRS, ki ga bomo podprli predvsem na naslednjih vsebinskih področjih:

- GIS podpori za zasnovo poselitve in omrežij naselij v skladu s paradigmo trajnostnega razvoja, ki ga bomo nadgradili tudi z vidika podnebne in oglične nevtralnosti.
- nadgradnji simulacijskega računalniškega modela demografskih tokov in posledično analiziranje indikatorjev tokov,
- nadgradnja medmrežnih GIS sistemov za javno participacijo pri planiranju,
- nadgradnja medmrežnih GIS sistemov za podporo odločanju.
- Od leta 2024 naprej dodajamo tudi novo področje dela infrastrukturne skupine – umetno inteligenco. To področje sicer ni bilo predvideno v razpisu leta 2021, vendar bo močno vplivalo na naše delo.

Na področju prostorskega in urbanističnega načrtovanja:

- GIS podpora pri izdelavi analiz na področju prenove razvrednotenih območij, prenove mestnih središč in območij kulturne dediščine,
- izdelava dodatnih sklopov računalniških programov v okviru GISa za aktivno izvajanje mestne prostorske politike,
- Izdelavo spletnih kart za potrebe komunikacije z javnostmi
- Podpora razvoju modela dostopnosti in trajnostnega načrtovanja družbene infrastrukture.
- razvoj dodatnih spletnih orodij za opolnomočenje lokalnih skupnosti pri participativnem načrtovanju in urejanju prostora

Na področju regionalnega razvoja:

- nadgradnja računalniškega modela in izdelava računalniških simulacij za preučevanje razvoja ekonomske infrastrukture. Podpora raziskovalcem pri pripravi metodologije in strokovnih podlag za nove vrste strateških prostorskih aktov – Regionalne prostorske plane.

Na področju varstva kulturne dediščine, arhitekture in urbane zgodovine:

- pomoč pri razvijanju novih metod inventarizacije, evaluacije in kategorizacije kulturne dediščine s pomočjo novih metod na področju geografskih informacijskih sistemov.

Na področju krajinskega načrtovanja in oblikovanja:

- nadgradnja informacijskih elektronskih katalogov za potrebe izdelave funkcij in tipologij zelenih površin in odprtih prostorov v mestih in naseljih.

Na področju varstva okolja:

- izdelava nove generacije GISa, s posebnimi računalniškimi programskimi orodji ter z vnosom potrebnih digitalnih podatkov za izdelavo ocen tveganj ter strateških presoj vplivov na okolje.

Na področju stanovanjskih študij:

- nadgradnja računalniškega monitoringa s pomočjo GISa za potrebe upravljanja, vzdrževanja in prenove stanovanjskega fonda.

Na področju dostopnosti za ranljive skupine prebivalcev:

- nadgradnja portala e-dostopnost, za potrebe evidentiranja in sporočanja stanja o dostopnosti javnih objektov.

Na področju prometnih študij:

- Izdelava analiz dostopnosti z različnimi potovalnimi načini, analize prometne infrastrukture, analize prometnih nesreč.

Ukrepi za doseganje Strateških in dolgoročnih ciljev infrastrukturnega programa UIRS.

Zaradi vedno večje zahtevnosti infrastrukturne podpore raziskovalcem, se je v preteklih letih pokazalo, da je poleg kvalitetne opreme, potrebno nameniti tudi veliko truda v izobraževanje in hitro vsakodnevno podporo raziskovalcev (helpdesk). Poleg tega velik del infrastrukturne podpore UIRS temelji na programskih rešitvah, ki jih razvijamo sami znotraj infrastrukturne skupine. Zahteve raziskovalcev za usmerjene rešitve na področju informacijske tehnologije znotraj posameznih projektov so se v zadnjih letih zelo povečale, zato opažamo, da bomo nujno potrebovali kadrovske okrepitve infrastrukturne skupine. Trenutna skupina je se je na podlagi prijave iz leta 2021 razširila še na knjižničarko ter osebo za zasnovo projektne skupine, medtem ko se je število razpoložljivih ur povečalo zgolj za 5%, na 1.05 FT. Za uresničevanje vseh strateških ciljev ocenjujemo, da bi bila optimalna razpoložljivost infrastrukturne skupine vsaj 3 FT razdeljene na dve organizacijski enoti (GIS center in Indok - knjižnica).

Za doseganje strateških ciljev bomo ohranili organiziranost iz razpisa iz leta 2021 in sicer na naslednja področja

- spletne storitve
- tehnična podpora in vzdrževanje raziskovalne opreme
- intranet UI info (Uinfo)
- založništvo
- INDOK in knjižnica (prvič želimo podpreti delovanje knjižnice in INDOK tudi z 1FT-jev)
- geografski informacijski sistemi (GIS)
- fotografska podpora
- izobraževanja

- Projektna pisarna

Časovnica izvajanja infrastrukturnega programa do leta 2028

Glede na naravo dela infrastrukturnega programa UIRS, pri delu infrastrukturne skupine nimamo načrtovanih pomembnih mejnikov za doseganje ciljev, saj je glavni cilj skupine ravno v tem, da sproti implementiramo najnovejša dognanja iz informacijskih tehnologij v delovne procese na UIRS in v podporo razvoju novih metodologij raziskovalne skupine UIRS. Agilnost infrastrukturne skupine se je pokazala tudi v preteklem letu, ko smo hitro začeli izvajati izobraževanja vezana na umetno inteligenco, kmalu pa smo omogočili raziskovalcem tudi dostop do neomejenih različic programske opreme za umetno inteligenco (MS CoPilot)

Znanstvena odličnost

Znanstvena odličnost se uresničuje prek več ključnih dejavnosti, ki zagotavljajo kakovost in relevantnost raziskovalnih dosežkov. To vključuje spodbujanje objav v visokokakovostnih znanstvenih revijah, prijavljanje na nacionalne in mednarodne raziskovalne razpise ter razvoj inovativnih metod in digitalnih orodij za prostorsko načrtovanje. Vse te aktivnosti temeljijo na znanstveni utemeljenosti raziskovalnega dela, njegovi izvirnosti in ustrezni metodološki zasnovi, kar krepi dolgoročne strateške cilje raziskovalnega okolja.

Za zagotovitev učinkovite implementacije raziskovalnega dela v praksi je ključno povezovanje z občinami, državnimi institucijami in zasebnim sektorjem. Sodelovanje omogoča prenos znanstvenih spoznanj v aplikativne rešitve, kar povečuje družbeni in gospodarski vpliv urbanističnih raziskav. Povečanje družbenega vpliva raziskav se odraža v pripravi strokovnih analiz, priporočil in strateških dokumentov, ki podpirajo prostorsko načrtovanje in trajnostni razvoj mest.

Spodbujanje participativnih metod in interdisciplinarnih delavnic je bistveno za vključevanje prebivalcev v urbanistične procese. To zagotavlja boljše razumevanje potreb skupnosti in omogoča razvoj trajnostnih rešitev, ki so v skladu z načeli odprte znanosti. Ta pristop poudarja transparentnost znanstvenih metod, možnost ponovne uporabe raziskovalnih podatkov in dostopnost znanstvenih del.

Razvoj odprte podatkovne infrastrukture je ključen za prost dostop do raziskovalnih podatkov in znanstvenih objav, kar prispeva k širjenju znanstvenega znanja ter njegovi ponovni uporabi v različnih raziskovalnih in aplikativnih kontekstih. To je še posebej pomembno v okviru revije Urbani izziv, kjer se objavljajo raziskave z visokim družbenim vplivom.

Mednarodna vpetost in prepoznavnost inštituta se krepi z aktivnim sodelovanjem v mednarodnih raziskovalnih mrežah ter organizacijo strokovnih dogodkov. To omogoča povezovanje z globalnimi raziskovalnimi trendi in izboljšuje vidnost raziskovalnih dosežkov na svetovni ravni.

Vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces na univerzah prispeva k razvoju kompetenc prihodnjih urbanistov ter krepitvi povezave med akademskim in raziskovalnim okoljem. To vključuje sodelovanje pri pedagoških procesih in organizacijo strokovnih izobraževanj, ki temeljijo na sodobnih znanstvenih pristopih.

Za uspešno izvajanje raziskovalnih in razvojnih projektov je ključnega pomena tudi strateško načrtovanje zaposlovanja raziskovalcev ter spodbujanje pridobivanja novih talentov. Zagotavljanje ustreznih kadrovske zasedenosti omogoča trajnostni razvoj raziskovalnih dejavnosti in krepitev znanstvene odličnosti na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja.

Z upoštevanjem teh smernic bo mogoče učinkovito uresničevati strateške in dolgoročne cilje, ki so usmerjeni v krepitev znanstvene odličnosti, povečanje družbenega in gospodarskega vpliva ter izboljšanje mednarodne prepoznavnosti in sodelovanja.

Družbeni in gospodarski vpliv znanstvenoraziskovalnega dela se odraža v zunanjih učinkih, inovacijah in aplikacijah, ki prispevajo k razvoju gospodarstva, politike, ekologije, prostorskega urejanja ter drugih ključnih področij. V tem kontekstu so strateški in dolgoročni cilji usmerjeni v zagotavljanje trajnostnih rešitev, ki temeljijo na znanstvenih spoznanjih in izboljšujejo kakovost življenja ter upravljanje prostora.

Družbeni in gospodarski vpliv

Za povečanje družbenega in gospodarskega vpliva naših urbanističnih raziskav je bistveno sodelovanje z občinami, državnimi institucijami in zasebnim sektorjem. S tem omogočamo implementacijo raziskovalnih rešitev v prakso ter razvijamo strateške dokumente in priporočila, ki podpirajo prostorsko načrtovanje in trajnostni razvoj mest. Z vzpostavljanjem tesnih povezav med našim znanstvenim delom in uporabniki raziskovalnih rezultatov zagotavljamo prenos inovacij v realne scenarije.

Razvoj novih raziskovalnih metod in digitalnih orodij, kot so GIS sistemi, digitalni dvojčki in umetna inteligenca, povečuje učinkovitost prostorske analitike ter prispeva k napredku prostorskega načrtovanja. Ti tehnološki pristopi izboljšujejo oblikovanje urbanih politik, omogočajo boljše napovedovanje urbanih trendov ter optimizacijo prostorskih rešitev.

S spodbujanjem ustvarjalnih in participativnih metod v prostorskem načrtovanju krepimo vključenost prebivalcev v procese odločanja. Organizacija interdisciplinarnih delavnic omogoča sodelovanje različnih deležnikov in zagotavlja, da so naše urbanistične strategije usklajene s potrebami lokalnih skupnosti. S tem ustvarjamo bolj prilagojene in trajnostne rešitve, ki prispevajo k dvigu kakovosti bivanja.

Odprta znanost in prost dostop do raziskovalnih podatkov sta za nas ključna pri širjenju znanja in spodbujanju inovacij v urbanističnem načrtovanju. Z razvojem odprte podatkovne infrastrukture omogočamo shranjevanje in dostop do člankov ter raziskovalnih podatkov, kar prispeva k večji transparentnosti in možnosti ponovne uporabe raziskovalnih rezultatov. Poseben poudarek namenjamo odprti dostopnosti vsebin v reviji Urbani izziv, s čimer podpiramo širjenje znanstvenega vedenja v urbanistični stroki.

Z mednarodnim sodelovanjem povečujemo globalno prepoznavnost našega inštituta ter omogočamo izmenjavo znanja in primerov dobrih praks. Aktivno se vključujemo v mednarodne raziskovalne mreže in organiziramo strokovne dogodke, s čimer se povezujemo z vodilnimi raziskovalnimi institucijami ter izboljšujemo našo konkurenčnost na globalnem raziskovalnem trgu.

Vključevanje naših raziskovalcev v izobraževalni proces vidimo kot ključno za razvoj kompetenc prihodnjih urbanistov in krepitev povezav med akademskim in raziskovalnim sektorjem. Sodelujemo pri pedagoških procesih na univerzah in izvajamo strokovna izobraževanja, da bi nova znanja in metode postale dostopne prihodnjim generacijam strokovnjakov.

Za uspešno izvajanje raziskovalnih in razvojnih projektov strateško načrtujemo zaposlovanje raziskovalcev in pridobivanje novih talentov. S tem zagotavljamo trajnostno rast naše raziskovalne dejavnosti ter nadaljnjo krepitev družbenega in gospodarskega vpliva raziskovalnega dela v urbanizmu in prostorskem načrtovanju.

Z upoštevanjem teh smernic lahko učinkovito uresničujemo naše strateške in dolgoročne cilje, usmerjene v povečanje družbenega in gospodarskega vpliva ter izboljšanje kakovosti urbanega prostora.

Mednarodna vpetost

Naša mednarodna vpetost v raziskovalno dejavnost se kaže v aktivnem sodelovanju pri strateških, dolgoročnih in razvojnih ciljih v povezavi z mednarodnimi raziskovalnimi organizacijami ter raziskovalci. S tem sodelovanjem omogočamo izmenjavo znanja, razvoj inovativnih pristopov in dostop do globalnih raziskovalnih virov, kar prispeva k povečanju naše znanstvene odličnosti ter družbenega in gospodarskega vpliva.

Za krepitev naše mednarodne prepoznavnosti je ključno sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih, programih in strategijah. Aktivno se vključujemo v projekte EU, kot so Horizon Europe, Interreg in drugi relevantni programi, kar nam omogoča pridobivanje dodatnih raziskovalnih sredstev in povezovanje z vodilnimi svetovnimi raziskovalnimi institucijami.

Spodbujamo mednarodno prisotnost naših raziskovalcev z vključevanjem v uredniške odbore znanstvenih revij, izvajanjem recenzij v okviru evalvacij ter drugimi oblikami ocenjevanja znanstvenoraziskovalnega dela v tujini. S tem povečujemo vpliv naših raziskovalnih rezultatov in krepimo ugled naše raziskovalne organizacije na globalni ravni.

Souporaba raziskovalne opreme in dostop do specializiranih raziskovalnih infrastruktur sta ključna elementa našega mednarodnega sodelovanja. To nam omogoča uporabo najnovejših tehnologij ter metodoloških pristopov, ki jih razvijajo vodilni svetovni raziskovalni centri. Hkrati z mednarodnim sodelovanjem spodbujamo skupne raziskovalne projekte in povečujemo znanstveno relevantnost naših dosežkov.

Naše aktivno članstvo v znanstvenih združenjih in strokovnih mrežah nam omogoča širjenje raziskovalnega vpliva ter vzpostavljanje dolgoročnih partnerstev. Organiziramo in sodelujemo na mednarodnih konferencah, simpozijih ter znanstvenih delavnicah, kjer se povezujemo z mednarodnimi kolegi in soustvarjamo nove raziskovalne pobude.

Spodbujamo akademske in raziskovalne izmenjave, kot so gostujoča zaposlovanja, študentske izmenjave in poletne šole, saj nam to omogoča pridobivanje novih izkušenj ter prenos znanja med različnimi raziskovalnimi institucijami. Na ta način krepimo raziskovalno odličnost, spodbujamo medkulturno sodelovanje in omogočamo razvoj novih znanstvenih pristopov.

Z upoštevanjem teh smernic bomo lahko učinkovito uresničevali naše strateške in dolgoročne cilje, ki so usmerjeni v krepitev naše mednarodne vpetosti, izboljšanje prepoznavnosti inštituta ter vzpostavljanje trajnostnih mednarodnih raziskovalnih partnerstev.